

Vindemiarum Philosophicarum VI. : in qua Ex Uvis Quinquaginta
Collectis Iam Tum & comportatis, Deo radiis Sapientiae affulgente
Ienae

4 Math.III,6(40)

https://collections.thulb.uni-jena.de/receive/HisBest_cbu_00027449

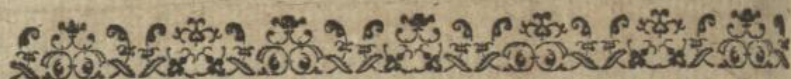
urn:nbn:de:urmel-46659887-67b1-45e1-8c62-4cd3a86d5b1c4-00012096-19

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

147
70

VINDEMIARUM PHILOSOPHICARUM VL
in qua
EX UVIS QVIN-
QVAGINTA COL-
LECTIS JAM TUM
& comportatis,
Deo radiis Sapientia affulgente,
PRÆSIDENTE
V. CL. ET EXCELLENTISSIMO:
Dn. M. THOMA SAGITTARIO
Log. & Metaphys. Prof. Publ.
RESPONDENTE
PETRO SOMMERO
ILMENÄ-SCHWARTZBURGICO,
PUBLICE
RATIONIS TORCULARI
Veritas, quovis vino gratior, exprimetur & seponetur.
Ad D. 16. Mart. in Auditor. Majori hor. consuetis.
J E N Æ
TYPIS JOHANNIS WEIDNERI,
ANNO MDCXI.

V I R I S

Magnificis, Clarissimis & Consultissimis
Dn. M. BENEDICTO AGRICOLÆ
Dn. M. ANTONIO FABRO
In inclyta Rudolphopoli Cancellario &
Consiliariis Schwartzburg-Honsteiniis
dignissimis.

T U M

V. Amplissimo & Spectatissimo:
Dn. GEORGIO STREUBELIO,
ibidem Archiquæstori fidelissimo.

U T E T

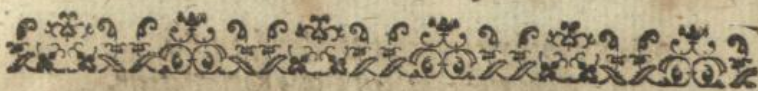
V. Reverendo ac literatissimo:
Dn. MATTHÆO METZELIO,
Ecclesiæ Ilmenfis Ministro vigilantissimo.

*Dominis Promotoribus, Patronis &
Cognato colendissimis, humilimi obsequii,
& studij testificandi gratia,*

Has Uvas

Offert & consecrat

Petrus Sommer
Aut. & Respond.

1. Generale.

379

UT EMADMODUM VINO VENDIBILI, UT
vetus habet verbum, suspenſa hedera nihil
opus: ita Philoſophia clara & præclara per ſe
placet, nec expetit exoticam commendationē.

2. Aliud.

Ex Philoſophia autem tria ſunt homini com-
paranda, *ὀλέγειν, ὀφρνεῖν, καὶ ὀπράτειν*
Lud. Viv.

3. Metaphyſicum.

Enti contrarium eſt non Ens per contradictionem, Scalig.
Exerc. 65. ſect. 2.

4. Mathematicum.

Eclipſes Solares fiunt in noviluniis CL. Dn. Præceptor Lim-
næus in prælect. theor. planet. Et hac ratione Eclipſis Solaris
tempore paſſionis Chriſti non fuit naturalis.

5. Phyſicum.

Ἀναγκαῖον ἀγνοομένης τῆς κινήσεως ἀγνοεῖσθαι τὴν φύσιν.
Ariſt. l. 3. acroam. c. i. t. i.

6. Ethico-Hiſtoricum.

Solon neminem ante diem ultimum debere dici beatum, dixit,
quam ejus ſententiam cum Cræſus Lyd: Rex irriſiſſet, demum ca-
ptus, pyræq; ut combueretur impoſitus, eandem ter exclamando
commendavit Herodot. l. i. qui Clio.

7. Grammaticum.

Jocoſè Beda interpretabatur literas, Romano cuiſpiam ſaxo
inſculptas, S. P. Q. R. ſtultus populus quærit Romā Eraſ. in apoph.

8. Poeticum.

Non ſine ratione Bacchus cornutus fingitur.

9. Hiſtoricum.

Innocentius IIX. Pontif. Rom. adeo fuit innocens, ut XVI. ſpu-
rios diverſis è mulieribus ſuſcepſiſſe ſcribatur; unde Marullus in
Epitaphio:

A 2

Oſto

*Otto Nocens pueros genuit totidemq; puellas,
Hunc meritò poterit dicere Roma Patrem.*

10. Metaphysico-Physicum.

Quæ supra naturæ leges sunt, non sunt ex naturæ legibus judicanda. Scal. Ex. 77. f. 2.

11. Physicum.

Hinc rationes Physicæ de Christi sudore, per guttas concreti sanguinis destillante, cum grano salis sunt accipiendæ; deducunt enim nos, si non ad plenam cognitionem, ad qualemcunq; tamen & piam considerationem agonis Christi. D. D. Chemnit. de duab. Christi nat. c. 3.

12. Physico-Mathematicum.

Luna lumen minus potest obscurare solem lumen majus, Phil. 1. 1. phys. p. 128.

13. Critico-Historicum.

Illa Germaniæ Philo-Mela, Poetas convivio quondam excipiens, assatum anserem proposuit hac conditione, ut ille secundi haberet potestatem & distribuendi anserem, qui primus extemporaneum de anseris assato versiculum componeret, statim Stigelius, Salanæ nostræ Poeta felicissimus, hunc protulit:

Vertitur assando nigra fuligine gansa,

Vocabulum hoc, quod Plinii est, lib. 10. c. 22. cum conviva mirarentur, pentametrum subjecit:

Mirari gansam, Plinius autor habet.

14. Metaphysico-Physicum.

Ο Θεός ἢ φύσις ἔδεν μάτην ποιεῖσιν, Arist. 1. 1. de cœl. c. 4. t. 32. Scal. Exerc. 77. sect. 5.

15. Rhetoricum.

Ratiocinatio quinque partita his membris perficitur: πρῶτα δὲ κατασκευῇ, ἰσχυρῇ κατασκευῇ, ἐργασία καὶ συμπεράσματι. Cic. in lib. 1. ad Herenn. & Hermog. 1. 1. de formis orat. f. 136.

16. Ethico-Historicum.

Cum Pausanias, aliquando videns Simonidem sapientem Poetam, juberet aliquid sapiens dicere, respondisse fertur μέμνησθαι ἀνθρώπων. Acl. 19. var. hist.

17. Grammatico-Ethicum.

Metus à Scal. Ex. 312. dicitur ὡς τὸ μέλεινα, quod ibi constantia amittatur.

18. Ethicum.

18. Ethicum.

Et magna vis est conscientia in utramq; partem, ut neq; timeant, qui nihil commiserint, & poenam semper ante oculos versari putent, qui peccarint. Cic. pro Milon.

19. Historicum.

Hinc de Bello quodam legimus, quod nidum hirundinum hausta deturbarit, inqviens, satis diu aviculæ hæc falsum testimonium adversus me ferunt, clamantes, me patrem meum interfecisse, præsentibus admiratione ducti, hæc ad Regem detulerunt, qui tormentis eum subiecit, req; diligenter discussâ parricidij penas de eo sumit, Plut. de fera num. vindicta.

20. Logicum.

Rectè Scaliger, Cardanum l. 8. de Plant. taxans, dicit, similitudo multos cepit & decepit, Scal. Exerc. 149.

21. Poëtico-Politicum.

Optimè Poetæ Metamorphosin ætatum aureæ in argenteam, argenteæ in aneam, & hujus tandem in ferream finxerunt. Hesiod. l. ἔργων, eumq; secuti Aratus, Virgilius Ecl. 4. & Ovid. l. met.

22. Ethicum.

Ὅταν ὁ νόμος ἐπὶ ὅντι διαφθαρή, ταῦτα πείθει τοὺς ἀπρητοὺς, τοὺς νόμους ἡνιόχους ἀποβάλλουσιν. Isoc. ad Dem.

23. Logico-Politicum.

Imperatores olim dicti quod hostibus imperarent; Reges quod alios in virtutibus regerent; Duces quod exercitus ducerent; Marchiones quod imperii limites contra hostes defenderent; Comites quod Reges & Principes suos ad bellum ituros comitarentur. Magnif. Dn. Prorector, L. Reusn. in hort. hist. pol.

24. Logicum.

Finis qui ultimus est executione, primus est intentione, Keck. syst. log. l. i. c. 18.

25. Politicum.

Successionem præstantiorem esse electione asserimus, quod etiam approbat aurea Bulla Carolina.

26. Historico-Politicum.

Fuit olim Romæ usitatus & pervulgatus honos, ut Poetæ latrō coronarentur, quem honorem, post urbem everfam aliquot seculis desuefactum, S. P. Q. R. A. C. 1341. in coronando Francisco Petrarca revocavit: post Petrarchâ Æneas Sylvius, qui pontifex

post factus & Pius II. cognominatus ab Imperatore Friderico III.
coronatus fuit: & primus deinceps Germanorum omnium Con-
radus Celtes natione Francus, ab eodem Imp. lauream accepit.
Inde jus Poetas coronandi successorib. ejus in Imperio præcipuū
& peculiare fuit. Politici passim.

27. Physico-Mathematicum.

Luna quoq; suum congenitum & proprium lumen habet. CL.
Dn. Præses in phys. disp. 6. th. 9.

28. Grammatico-Historicum.

De Puero quodam barbaro legimus, qui cum Athenis pa-
triam remeasset, magnus sibi videbatur, quod Græcas Literas tres
edidicisset, α. β. γ. ideoq; cum contra Prætorem quendam ad
perorandum productus esset, ut erat vocalissimus, exclamare
cœpit, α. β. γ. quo clamore iterato prætor territus siluit, barbari
verò suum civem vicisse existimantes, illum magno plausu do-
mum reducerunt, Cœl. Rhodig. l. 16. c. 13.

29. Physicum.

Ὁ ἄρανός αἰσθητός ἐστίν, αἰσθητὸν ἅπαν, ἐν τῇ ὕλῃ ὑπαρχεν,
Arist. l. 1. de cælo. c. 9. t. 92.

30. Politicum.

Primogenitum in Electoratu debere succedere statuit Aurea
Bulla Caroli IV.

31. Mathematicum.

Mathematicæ scientiæ præcipuæ quatuor sunt: Arithmetica,
Geometria, Harmonica sive Musica, & Astronomia.

32. Ethicum.

Non mala est definitio Thomæ Aquinatis: Voluptas est quie-
tatio mentis in ultimo fine. Keck. syst. Eth. fol. 17.

33. Historicum.

Ludovicus XI. Galliarum Rex medicos in tanto precio habuit,
ut etiā suo medico Cauterio singulis mensib. dederit 10000. co-
ronatorum, ut refert. Keck. syst. pol. ex Cominæo.

34. Politicum.

Etiā Consiliario & Icto Philosophiæ cognitionem necessa-
riam esse, in conflictu obtinebimus.

35. Metaphysicum.

Omne malum in aliquo bono est fundatū. Timpl. 2. met. c. 9. q. 18.

36. Historico-Policum.

Testantur acta libri Decanatus Collegii Theologici, inclytæ
Acad: Wittebergensis, quod A. B. Carlstadius, Theol. D. inibiq;
Archidiaconus, cum A. C. 1523. d. 3. Febr. promoveret duos Theo-

logia Doctores, Joh. Westermannum, & Gotschalum Crapiu,
palam [in actu solenni] testatus sit, posthac se ne ullum in quem-
vis gradum subvecturum. Et subjunxit Lutherus suâ manu, testa-
ri se, quod in eodem actu affuerit, & has sacrilegas voces ex ore
ejus blasphemio audiverit, quod diceret Carlstadius, se promo-
vendo alios in Doctores prudentē facere impiē, qui propter duos
florenos promoveret, eō quod juxta dictum Christi Matth. 23, 8.
Nemo sit vocandus pater vel Magister in terra &c. Ex quib. intel-
ligitur, scribit Luther., quo Spiritu coeperit Carlst. Theologiam suā.
Dn. D. Hunn. disp. publ. contra Anabapt. errores, th. 46. 47. & 48.

37. Grammatico-historicum.

Litera W 42000. Ephratais exitiū peperit, Jud. 12, 6.

38. Poëtico-Historicum.

Alcibiades aliquando Ludimagistro, à quo Homeri Codicem pe-
tebat, dicenti, nihil sibi esse Homeri, pugnum in faciem impexit
& abiit, indignum ratus, qui doceret literas, cui Homerus non
familiariter notus esset. Plut. de Alcibiad.

39. Aliud.

Hinc etiam Alexander Magnus tanto in precio habuit Homerū,
ut illū dormiens cervicali suppositum haberet, Plut. in vit. Alex.

40. Metaphysicum.

Esse apparentia spectra, ex operationib. dignoscimus, & satis lu-
culenter nos edocet historia sacra, 1. Sā. 28. Matt. 14. vid. Sozom.
1.6. c. 28. & 1.5. c. 2. Phil. in exam. Theol. in loco poenit.

41. Historicum.

Erasmus, ad Episc. quendam scribens, de Parocho quodam narrat,
quod aliquoties noctu sub specie spectri neptē suam divitem ludi-
ficarit, tandem verò instinctu neptis ab exorcista probē tractatus
seipsum prodere & mutatā voce exclamare coactus fuerit: *Par-*
tenon sum anima, sed sum Dominus Johannes. lib. 22. epist. f. 854.

42. Aliud.

In eadem Epist. refert, hunc ipsum Parochum sub diem Parasce-
ves clam immisisse in cœmeterium vivos caneros affixis ad latus
cereolis ardentibus, qui cum reperent inter sepulchra, visum
est noctu terribile spectaculum, nec quisquam ausus est propi-
us accedere. Parochus ē suggestu docet, has esse defunctorū ani-
mas, quæ missis & eleemosynis flagitarent ē cruciatu liberari:

sed

Sed facus proditus est, reperti enim sunt unus & alter cancer,
inter rudera facem extinctam gestantes quos parochus non re-
collegerat.

43. Physico-Ethicum.

Eleganter admodum pudor dicitur *χρῶμα* seu tinctura vir-
tutis, Keck. syst. Eth. l. 3. c. 1.

44. Physicum.

Ἄπαν τὸ κινούμενον, ἀνάγκη ὑπὸ τοῦ κινεῖσθαι. Arist. lib. 7.
Phys. c. l. 1.

43. Historicum.

Lovanienses Magistri conquesti fuerunt Dominae Margare-
thæ, quod suis Lutherus scriptis subverteret rem Christianā; in-
terrogavit ipsa: quisnam est ipse Lutherus? indoctus est, inqui-
unt, Monachus: respondit ipsa, scribite multi docti contra unum
indoctū, tunc totus mundus plus credet multis doctis, quā uni
indocto. Oecolampadius in judiciis de Luthero.

46. Ethicum.

Honor est virtutis præmium, iudicio studioq; civium delatum
ad aliquem; itaq; qui honorem sententiis, qui suffragiis publicis
adeptus est, is mihi honestus, is honoratus videtur, Cic. de clar.
orat. ad Brutum.

47. Logicum.

Totum à suis partibus simul collectis non differt. Tol. l. Phys.
q. 8. coll. Con. l. Phys. c. 2. q. 1 Perer. l. 7. c. 18.

48. Politicum.

Perquam scitè Aristoteles Politicam omnium artium *κυρια-
κήν καὶ μάλιστα δεχίτεκτονικὴν* appellat. l. Eth. c. 2.

49. Aliud.

Notarii publici seu tabelliones, & iudices ordinarii cum cor-
porali fidelitatis iuramento, per pennam & calamarium investi-
untur. Et eorum officium non ultimum est, ut Pontes & Stratas
publicas pro viribus promoveant. Innocent. & Canonistæ in
C. cum P. tabell. ext. de fide Instrum.

50. Metaphysico-Physicum.

Causa secunda non agit sine prima. Phil. l. 1. phys. p. 46.

S U O

PETRO SOMMERO S.

EN benè! SOMMEROS tandem comitabitur ætas,
ditabitq; uvis tempora chara suis.

Uvæ vina dabunt, animos componere possunt
vina, quibus Sophia vinèa lata beat.

M. Thomas Sagittarius, Præfec.